Metsäkeskus

Lausunto
3.9.2026

2778/00.07/2026

Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
mmv@eduskunta.fi

Lausuntopyyntönne 31.8.2026

Ilmastovuosikertomus 2026 – tärkeimmät huomiot

Ilmastovuosikertomuksessa raportoidaan eduskunnalle vuosittain tiedot kasvihuonekaasujen päästö- ja nielukehityksestä, arvioidaan toimien riittävyyttä tavoitteiden saavuttamiseksi, sekä arvioidaan lisätoimien tarvetta. Ilmastovuosikertomuksessa ei kuitenkaan lähdetä arvioimaan tarvittavia lisätoimia. Vaihtuvana teemana tämän vuoden kertomuksessa käsitellään ilmastotoimien kustannusvaikuttavuutta ja ilmastopolitiikan kustannustehokkuutta.

Katsomme, että kokonaisuutena ilmastovuosikertomus sisältää pääosin sille asetetut tavoitteet. Ilmastovuosikertomuksessa kuvattiin esimerkiksi hyvin metsien kasvun ja hiilinielujen vahvistamisen toimenpidepaketti ja sen eri toimenpiteet. Lisäksi maankäyttösektorin hiilinielujen kehitykseen liittyvät merkittävät epävarmuudet sekä hankkeet a) epävarmuuksien tarkasteluun (HILE) ja b) epävarmuuksien vähentämiseen (HIKET) olivat hyvin tuotu esiin.

Myös tiedot kokonaispäästöjen kehityksestä sekä eri toimet sektoreittain olivat hyvin raportoitu. Metsäkeskus kuitenkin huomioi, että

- metsien hakkuilla ja hakkuista saatavalla puulla on ilmastollista merkitystä puutuotteiden hiilivarastona sekä fossiilisten raaka-aineiden ja turpeen korvaajana, mikä tulisi aina huomioida puhuttaessa metsien roolista ilmastonmuutoksen hillinnässä,
- alemman tieverkon ja siltojen kunnossapidolla on laajaa yhteiskunnallista merkitystä. Merkitystä on esimerkiksi puuhuollolle, metsäpalojen torjunnalle, (energia)huoltovarmuudelle sekä liikenteen päästöjen vähentämiselle. Tieverkon ja siltojen kunnostuksiin olisi hyvä kiinnittää ilmastovuosikertomuksessa enemmän huomiota.

Metsäkeskus

Lausunto
3.9.2026

2778/00.07/2026

Metsäkeskuksen muut yksityiskohtaiset huomiot

Olemme tutustuneet ilmastovuosikertomukseen 2026 ja esitämme yksityiskohtaisia huomioita ja muutoksia ohjelman tekstiin seuraavasti:

s. 8, viimeinen kappale: *Maankäyttösektori on aiemmin ollut Suomessa merkittävä nettonielu, mutta viime vuosina sektori on ollut nettopäästölähde. Tämä on johtunut erityisesti metsien hiilinielun pienemisestä, johon ovat vaikuttaneet pääosin hakkuumäärien kasvu, puuston kasvun hidastuminen ja maaperäpäästöjen kasvu.*

Metsäkeskus ehdottaa kappaleeseen täydennystä, jossa tuodaan tarkemmin esiin

- Hakatun runkopuumäärän kehitys. Suurin hakattu runkopuumäärä oli Suomessa vuonna 2018 (78,2 milj. m3), jonka jälkeen hakkuukertymät ovat olleet pienempiä sekä vaihdelleet markkinatilanteen mukaan. Vuoden 2025 hakkuukertymä (74,3 milj. m3) oli prosentin pienempi kuin vuonna 2024. (Puuston vuotuinen kasvu, poistuma ja hakkuukertymä, Hakkuukertymä ja puuston poistuma alueittain 2025 | Luonnonvarakeskus)
- Puuston kasvun hidastumisen syyt. Hidastumisen syyt on tuotu tiiviisti esiin Luken uutisessa: ”Hidastumisen syitä ovat tutkimusten mukaan metsien varttuminen nopeimman kasvun vaiheen ohi, myös kuivuus ja metsätuhot vähentävät kasvua.” Metsävaratiedot: puuston määrä kasvaa edelleen, vaikka vuotuinen kasvuvauhti on hidastunut | Luonnonvarakeskus
- Maaperäpäästöjen kasvun tausta. Suomessa vuonna 2021 käyttöön otettu uusi ojitettujen suometsien maaperän hiilidioksidipäästöjen laskentamenetelmä otti aiemmasta menetelmästä poiketen huomioon ilmaston lämpenemisen vaikutukset. Ilmaston lämpeneminen voimistaa maaperän orgaaniseen aineen hajoamista. Uusi menetelmä tuotti vuonna 2021 koko Suomen ojitetuille suometsille 4,7 miljoonaa tonnia suuremman maaperän hiilidioksidipäästön kuin vanha menetelmä. (Ojitettujen suometsien maaperän hiilidioksidipäästöihin uusi laskentamenetelmä – huomioi ilmaston lämpenemisen vaikutukset | Luonnonvarakeskus)

s. 9, ensimmäinen kappale. *Vuoden 2005 jälkeen päästökauppasektorin päästöt ovat vähentyneet yhteensä 21,2 Mt CO2-ekv. eli 64 %.* Metsäkeskus ehdottaa täydennystä: ”Puupolttoaineet olivat vuonna 2025 suurin energialähde 28 %:n osuudella energian kokonaiskulutuksesta. (Lähde: Energian kokonaiskulutus Suomessa - Motiva).

s. 37 Luku 4.2.2 Liikenne. Kappaleessa tuodaan ansiokkaasti esiin erilaisia keinoja liikenteen päästöjen vähentämiseen. Metsäkeskus ehdottaa lisättäväksi oman kappaleen teiden ja siltojen kunnon kehityksestä sekä mahdollisuudesta vähentää liikenteen päästöjä huolehtimalla niiden hyvästä kunnosta.

- *Haasteena ovat etenkin vähäliikenteisen tieverkon kunto ja sen nopea heikkeneminen, siltojen ikääntyminen ja siitä seuraavat isot peruskorjaustarpeet ja talvikunnossapito. Ilmastonmuutoksen eteneminen nopeuttaa teiden rappeutumista ja lisää kunnossapidon tarvetta ja kustannuksia.* (Lainaus: Yhteenveto maantieverkon merkittävimmistä haasteista | Traficom).
- *Epätasaisen ja karkeaksi kuluneen tienpinnan on havaittu lisäävän vierintävastusta ja sitä kautta lisäävän liikenteen polttoaineen kulutusta ja päästöjä. Liikenne12-suunnitelman valmistelussa maanteiden korjausvelkaa on ehdotettu vähennettäväksi myös pääväyläverkon ulkopuolelta.* (Lainaus: Fossiilittoman liikenteen tiekartta. Valtioneuvoston periaatepäätös kotimaan liikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä).
- *Hyväkuntoisilla väylillä kulkevat ajoneuvot kuluttavat vähemmän polttoainetta ja tuottavat siten vähemmän päästöjä.* (Lainaus: Väylien kunnossapidon parantaminen: tieverkon korjausvelan vähentäminen myös pääväylien ulkopuolella | Ilmasto-opas)
- *Ilmastonmuutos aiheuttaa tiestölle lisäongelmia, sillä lyhenevät talvien routajaksot ja myöhäissyksyn sekä alkutalven runsastuvat sateet muodostavat aiempaa pahempaa ja pitkäkestoisempaa kelirikkoa erityisesti heikkokuntoisilla metsäteillä. Metsäteiden hyvä kunto on edellytys metsänhoidon toimenpiteiden toteuttamiselle ja ympärivuotisille puukuljetuksille. Metsätiestö parantaa myös metsien saavutettavuutta esimerkiksi maastopalojen sammutuksessa.* (Lainaus: Ilmastokestävä metsänhoito | Metsäkeskus).

s. 62, viimeinen kappale:

- *Metsäkeskuksen informaatio-ohjaustoimia ovat jatkuvan kasvatuksen mallien sisällyttäminen karujen ja kosteiden alueiden hoito- ja hakkuuehdotuksiin Metsään.fi-palvelussa,…* >> Korjataan muotoilu muotoon: Metsäkeskuksen informaatio-ohjaustoimia ovat jatkuvan kasvatuksen hakkuuehdotusten sisällyttäminen karujen ja rehevien turvemaiden hakkuuehdotuksiin Metsään.fi-palvelussa, …

s. 71, Uusiutuvat luonnonvarat. Metsäkeskus ehdottaa lisättäväksi loppuun oman kappaleen: Suomen metsäkeskus toteutti vuonna 2026 merkittäviä päivityksiä Tuhot metsissä- ja Ilmastokestävä metsänhoito -verkkosivujensa sisältöihin sekä

tuotti kokonaan uuden Harvennukset -verkkosivun. Verkkosivut sisältävät linkkejä teemakohtaisiin lisätietoihin.

s. 77, Tietopohja, viestintä ja seuranta. Metsäkeskus ehdottaa lisäyksiä:

- Suomen metsäkeskuksen avoimien metsä- ja luontotietojen metsätietoaineistoissa on koontisivu ”Metsätuhot”, jossa on tuotu esiin karttamuodossa kirjanpainajariskikohteita, metsätuhohakkuita ja hirvieläinvahinkoarvioita.
- Suomen metsäkeskuksen Metsänhoito ja hakkuut -verkkosivulla on teemakohtaisia alasivuja, jotka sisältävät tietoa metsänhoidon osa-alueista sekä linkityksiä eri hankkeissa tuotettuihin teemakohtaisiin itseopiskeluaineistoihin.
- Metsäkeskus on aktiivinen hanketoteuttaja. Merkittävä osa metsänomistajille ja ammattilaisille suunnatuista koulutuksista toteutetaan hankkeissa. Suomen metsäkeskuksen vastuullisuusraportissa 2025 todetaan koulutusten painottumisista: ”Koulutukset painottuivat metsien hiilensidonnan ja kasvun turvaamisen ja luonnonhoidon teemoihin”.
- Maakunnallisten metsäneuvostojen ohjauksessa ja laajassa alueellisessa yhteistyössä laaditut alueelliset metsäohjelmat (2026-2030) tukevat Kansallisen metsästrategia 2035:n toimeenpanoa ja toteutusta. Kansallisen metsästrategian 2035 tavoitteissa on mukana muun muassa *aktiivinen ja monipuolistuva metsänhoito lisää metsän kasvua ja tukee ilmastonmuutoksen hillintä*
- Luonnonvarakeskus kokosi vuonna 2024 yhteen kestävät keinot lisätä metsien kasvua ja sopeutumiskykyä muuttuvassa ympäristössä.

Joensuussa 3.9.2026

Juha Tuononen
ilmastoasiantuntija
Suomen metsäkeskus

Jakelu
Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta
Kirjaamo Metsäkeskus